

سرمایه اجتماعی گامی به سوی توسعه اجتماعی
مصطفی خسروی*

چکیده

اساساً سرمایه اجتماعی[□] مجموعه ای از شبکه ها، هنجارها و شناخت ها (دِرک ها) است که همکاری درون گروه ها و بین گروه ها را در جهت کسب منافع متقابل تسهیل می کند. در سال های اخیر یکی از مفاهیمی که مورد توجه بسیاری از اقتصاددانان دنیا قرار گرفته است، واژه سرمایه اجتماعی می باشد. تا جایی که، بسیاری از اقتصاددانان بر این عقیده اند که سرمایه اجتماعی حلقه مفقوده کشورهای عقب مانده برای رفع مشکلات اقتصادی و اجتماعی شان است. آنان عقیده دارند که افزایش روابط مبتنی بر اعتماد و مشارکت های اجتماعی گروهی، سبب رشد و حتی توسعه کشورهای عقب مانده خواهد شد. این مقاله با استفاده از روش مرور مطالعات پیشین و بررسی شواهد مطالعه شده سایرین، به گونه ای تحلیلی به بیان نقش سرمایه اجتماعی در شکل گیری توسعه اجتماعی می پردازد. چارچوب کلی مقاله توصیفی است و روش اسنادی و مرور در تدوین آن بکار رفته است. در این مقاله تلاش شده است در گام نخست با بررسی تعاریف مختلف ارائه شده از مفاهیم سرمایه اجتماعی، توسعه ی اجتماعی و تحلیل این تعاریف، ضمن شناسایی ابعاد مختلف این مفاهیم، تعریفی جامع از آن ها ارائه شود و در گام بعد تلاش شد با شناسایی و بررسی شاخص های متعددی که برای سنجش این مفاهیم از سوی سازمان های مختلف ارائه شده است، جامع ترین شاخص موجود در زمینه ی سرمایه اجتماعی و توسعه ی اجتماعی شناسایی گردد. نتایج تحقیق بیانگر آن است که بین فاکتورهای سرمایه اجتماعی و آماده سازی بستر توسعه اجتماعی در هر جامعه ای ارتباطی تنگاتنگ وجود دارد .

واژگان کلیدی : توسعه ، توسعه اجتماعی ، سرمایه اجتماعی ، شبکه اعتماد

*. عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی ، دانشگاه پیام نور ، ایران

† . SOCIAL CAPITAL